Ramunė BRAČIULIENĖ

TYRINĖJIMAI KLAIPĖDOJE, BUVUSIAME VITĖS PRIEMIESTYJE, NAUJOJI UOSTO G. NR. 16, 1998 M.

1998 m. buvo tęsti žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai Klaipėdoje, sklype Naujojoje Uosto g. Nr. 16 (AR 14, UV 4).

1997 m. spalio mėn. Lietuvos bankas MLIM užsakė žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus buvusio Vitės priemiesčio R dalyje, kur projektuojama statyti Lietuvos banko pinigų saugyklą ir administracinį pastatą (teritorija Klaipėdoje tarp Naujosios Uosto, Plytų ir J. Zauerveino gatvių). Tyrinėjimams vadovavo a. a. kolega Raimondas Sprainaitis. Buvo ištirtas 130 m² plotas. Žvalgymų metu perkasose atidengti lauko riedulių bei plytų pamatų fragmentai, būdingi XVIII–XIX a. Apatinėje kultūrinio sluoksnio dalyje gausu XVIII a. ar net XVII a. radinių. Dėl gana fragmentiškų archeologinių tyrinėjimų sunku spręsti apie šio sklypo pirminį užstatymą bei vystymosi raidą, todėl nuspręsta tyrinėjimus tęsti ir 1998 m.

1998 m. rugpjūčio–rugsėjo mėn. archeologiniai tyrinėjimai vykdyti lygiagrečiai su mechanizuotais žemės kasimo darbais, pradėjus statybas. Darbo eigoje kasti 3 plotai: Nr. 1 – 1 400 m², Nr. 2 – 37,5 m², Nr. 3 – 42 m². Bendras nukasimo plotas sudarė apie 1 479 m².

Tyrinėjimų metu plote Nr. 1 aptikti 4 pastatų pamatų fragmentai, mūryti iš raudonų plytų, jungtų kalkių skiediniu (būdingi XVIII a. pab. – XIX a.). Virš šių pamatų įvairiuose gyliuose, suverstinių žemių sluoksnyje, rasta nemažai XVIII a. vid. – XIX a. radinių: buitinės keramikos – molinių glazūruotų indų šukių (beveik sveika glazūruota XVIII a. vid. puodynė), akmens masės indų fragmentų, stiklo butelių bei jų dalių, vaistinių buteliukų, grifelinio rašiklio fragmentas, gyvulių kaulų. Statybinių griuvenų sluoksnyje, 0,5 m gylyje, buvo 1 pfenigo vertės žalvarinė moneta (1913 m.).

Plotas Nr. 2 kastas sklypo PR dalyje, šalia buvusio darželio pastato (Naujosios Uosto g. Nr. 16). Paviršinis permaišytų žemių sluoksnis šiame plote buvo 0,7–0,9 m storio. Jame rasta tik keletas XX a. I pusės radinių (stiklo butelių). Giliau yra supustyto smėlio sluoksnis, dengiantis pirminį žemės paviršių – humusą.

Plotas Nr. 3 kastas PR sklypo dalyje, prie pastato Naujosios Uosto g. Nr. 16 P sienos. Permaišytų žemių su statybinėmis griuvenomis sluoksnyje

surinkta XIX a. pab. – XX a. pr. radinių: buitinės keramikos, geležinės žirklės, vaistinių buteliukų, vitražinio stiklo šukių. Permaišytų žemių su statybinėmis nuolaužomis sluoksnis šiame plote įvairiose vietose siekė 0,6–1,1 m.

Iš atsitiktinių radinių pažymėtinas žalvarinis ovalo formos ženklas, skirtas Klaipėdos miesto magistrato žemesniojo rango tarnautojui. Jame iškalti įrašai: „DES MAGISTRATS zu MEMEL. UNTERBEAMTE“. Ženklo centre – pritvirtintas varžteliais Klaipėdos herbas bei ant jo tupintis karūnuotas erelis, išskleidęs sparnus, naguose laikantis kalaviją ir skeptrą. Ženklo dydis – 82×72 mm. Rastas buvusiame darželio pastate, valant rūsius, 0,3 m gylyje, smėlyje.

Susumuojant turimus žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų rezultatus, galima teigti, kad šioje teritorijoje 0,8–1,5 m storio kultūrinis sluoksnis apima XVIII a. pab. – XIX a. Archeologiniu požiūriu vertingesnė yra sklypo Š dalis su ten buvusiais užstatymais. P dalyje vykdyti (XX a. vid. – pab.) svarbūs žemės paviršiaus formavimo darbai, statant čia vaikų darželio pastatą, tiesiant šilumines trasas bei komunikacijas, įrengiant dirbtinį žemės sampilą – daržovių saugyklą.

Ramunė BRAČIULIENĖ

Investigations in Klaipėda, in the former Vitė suburb, Naujoji Uosto Street, House No 16, in 1998

In 1998, the territory of House No 16 in Naujoji Uosto street, the area of 1203 m^2 was explored. The fragments of the buildings characteristic to the late 18th century – 19th century were found. The finds such as glazed potsherds, fragments of stone vessels, glass bottles, etc. were found.

Eugenijus BUTĖNAS, Gintautas ZABIELA

ANYKŠČIŲ SENAMIESČIO TYRINĖJIMAI

1998–1999 m. LII tęsė Anykščių senamiesčio žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus, pradėtus 1990 m. Kaip ir ankstesniais metais, buvo kasinėta statybų arba klojamų požeminių komunikacijų trasų vietose.

1998 m. tyrinėta 8 vietose. 3-jose jų aptikti viduramžių – naujųjų laikų senamiesčio kultūriniai sluoksniai.